

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HABER BÜLTENİ

TÜRKİYE ODALAR VE
BORSALAR BİRLİĞİ
BİLGİ HİZMETLERİ
DAİRESİ

TOBB BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ AYLIK BÜLTENİ MAYIS 2007 YIL 2 SAYI 17

İÇİNDEKİLER

- 1 Türkiye Internet Kulları-
nımında Sondan İkinci
- 2 Geleceğin Teknolojisi
Nanoteknoloji
- 3 Mobil İmzaya 2000
Başvuru
- 3 Numara Taşınabilirli-
ğinde Hızlı Adımlar
- 4 Adrese Dayalı Nüfus
Kayıt Sistemi
- 4 Şirketlere Web Sitesi
Zorunluluğu
- 5 Dijital Dünyanın Gele-
ceği
- 6 Nitelikli Elektronik Ser-
tifika Temini Sözleşmesi
- 7 Alternatif Yazılımlar

TÜRKİYE İNTERNET KULLANIMINDA SONDAN İKİNCİ

Türkiye, OECD ülkeleri genişbank internet kullanımı sıralamasında sondan ikinci oldu. Türkiye’de, internette çocuk pornosu, şantaj, hakaret, banka soygunculuğu gibi suçlar, sadece üç yılda yüzde 2 bin artış gösterdi.

Parlamentar demokratik rejimi benimsemiş gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin işbirliği örgütü olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı’nın (OECD) üye ülkeler arasında geniş bant internet kullanımına ilişkin son istatistikleri açıklandı. Buna göre, Türkiye Meksika’nın hemen önünde sondan ikinci, yani 29’uncu oldu. Türkiye’de genişbant internet bağlantısı söz konusu olduğunda, 100 kişiye 3.8 DSL internet bağlantısı, 0 kablo internet bağlantısı, 0 fiber/LAN bağlantısı düşüyor.

Genişbant internet bağlantısının en yaygın bulunduğu ülke olan Danimarka’da 100 kişiden 19.6’sı DSP, 9.4’ü kablo internet, 2.6’sı Fiber/LAN bağlantısıyla internete bağlanıyor. Sıralamada Hollanda ikinci, İzlanda üçüncü, Kore dördüncü bulunuyor. OECD ortalamasında ise 100 kişiden 10.5’i DSL bağlantı kullanıyor.

ABD’de 58 milyon, Danimarka’da 1.7 milyon, Türkiye’de 2.7 milyon, Almanya’da 14 milyon genişbant internet aboneliği bulunuyor.

Bu arada Türkiye’deki

genişbant internet bağlantı düzeyinin yetersizliğine karşın, Emniyet’e göre, Türkiye’de internette, banka soygunu, çocuk pornosu, hakaret, şantaj, suça tahrik gibi suçlarda astronomik artışlar görülüyor. Ankara Emniyet Müdürlüğü Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü Sistem İletişim ve Bilişim Suçları Büro Amirliği Emniyet Müdür Yardımcısı Ayhan Çankaya’nın bu yöndeki açıklaması, bir süre önce basına yansımıştı. Çankaya en çok karşılaştıkları suç tipinin, kredi kartı dolandırıcılığı, onun ardından ise çocuk pornosu olduğunu bildirdi. Çankaya’nın verdiği bilgiye göre,

Türkiye’de internet suçlarının sayısı 2001 yılından sonra sadece üç yıl içinde yüzde 2 bin artışla 224’e yükseldi. 2001 yılında 11 olan bilişim suçu sayısının, 2004’ün ilk 11 ayında 224 olarak belirlendiği ortaya çıkmıştı. Suç oranının genişbant internetin yaygınlaşmasıyla daha da artmış olabileceği belirtiliyor.

Saniyede en az 256 kbit transfer yapabilen genişbant internet bağlantılarıyla ilgili OECD istatistiklerinde dikkati çeken diğer unsurlar da şöyle:

OECD ülkelerinde genişbant internet kullanımı, 2005’te 157 milyon iken, 2006’da 197 milyona çıkarak yüzde 26 arttı. Artış, söz konusu ülkelerde genişbant kullanımını yüzde 13.5’ten, yüzde 16.9’a yükseltti. Danimarka, Hollanda, İzlanda, Kore,

İsviçre, Finlandiya, Norveç ve İsveç, OECD genişbant kullanımının yüzde 26’sını temsil ediyor.

-Birçok ülkede operatörler, altyapılarını fiber ağlara yükseletiyor. Doğrudan dairelere (FTTH, Fibre-to-the-home) ya da binalara (FTTB) abonelikleri şu anda tüm genişbant internet üyeliklerinin yüzde 7’sini kapsıyor ve büyümeye devam ediyor. Kore ve Japonya’da genişbant üyeliklerinin yüzde 6’sından fazlası fiber bağlantıdan oluşuyor.

-Japonya ve Kore’de birçok abone, fibere geçtiği için ADSL abonelikleri azalıyor.

-DSL, 28 OECD ülkesinde temel genişbant internet bağlantı platformu olmayı sürdürüyor. ABD ve Kanada’da kablo modem aboneleri sayısı DSL abone sayısından aşmış durumda.

-OECD’de genişbant teknolojinin dağılımı 2006 Aralığı itibarıyla şöyle: DSL yüzde 62, Kablo modem: yüzde 29, FTTH/FTTB yüzde 7, Diğer (Uydu, sabit kablosuz vs.) yüzde 2.

TÜBİDER

GELECEĞİN TEKNOLOJİSİ NANOTEKNOLOJİ

Kozmetik, tıp, enerji ve savunma sanayi başta olmak üzere bütün alanlarda kullanılan malzemelerin yapımın yeni bir boyut getiren nanoteknoloji, bilim dünyasında çığır açıyor. Bu teknolojiyle yapılan cep telefonları, güzellik kremleri, kıyafetler, kameralar ve gözlükler, teknolojinin sonsuzluğunu gözler önüne seriyor.

AB'nin de 3.5 milyar euroluk bütçesi ile en büyük 4'üncü alan olarak kaynak ayırdığı nanoteknoloji, mikroteknolojiden sonraki en önemli teknolojik gelişme olarak değerlendiriliyor. Nanoteknoloji üzerine çalışmalarının 10-15 yıl öncesine dayandığını belirten yetkililer, üzerinde değişiklik yapılamayan pek çok maddenin özelliklerinin nanoteknoloji ile değiştirilmeye başladığını belirtti.

Nanoteknoloji alanında yapılan çalışmalardan söz eden yetkililer, aydınlatmada kullanılan ve 'tungsten' diye isimlendirilen lambaların kullanımının nanoteknolojide gelişmeler nedeniyle yakında tarihe karışacağını söylediler. Nanoteknolojiyle yüksek verimliliğe sahip ışık kaynağı elde etmeyi amaçladıklarını ifade eden yetkililer, yeni lambaların daha az elektrik tüketerek daha fazla aydınlatma sağlayacağını belirttiler.

Nanoteknoloji ürünü elektronik aletlerin elektrik tasarrufu sağlayacağına işaret eden uzmanlar, dizüstü bilgisayarların enerjisinin büyük bölümünün ekran aydınlatmasında harcandığını, nanoteknolojiyle batarya ömrünün uzayacağını, dolayısıyla elektrikten tasarruf edileceğini söyledi.

Türkiye'nin nanoteknoloji alanında yapacağı çalışmalar sayesinde, enerji tasarrufunda önemli aşama kaydedeceğini vurgulayan bir uzman, "Bir anlamda, şu anki elektrik tüketimini arttırmadan, yeni doğalgaz kaynakları ya da yeni nükleer enerji kaynakları kullanmadan, enerji daha verimli kullanıldığından aynı aydınlatma çok daha ucuza ve az elekt-

rik tüketilerek elde edilecek" dedi.

Nanoteknolojinin en çok kozmetik sektöründe kullanılıyor ancak gelecekte kullanım alanının hemen her alana yayılacağı tahmin ediliyor.

Kırıksıklık kremlerinin nano kapsüller içine konulduğunda cildin tamamına uygulanabildiğine dikkati çeken yetkililer, pek çok kozmetik firmasının bu teknolojiyi kullanmaya başladığını kaydetti.

Nanoteknolojinin kanser tedavisine de çok büyük katkılar yapacağı düşünülüyor. Kanser ilaçlarının nano kapsüllere yükleneceğini anlattı. Ve bu ilaçların vücuda verilmesinin ardından, nano tabancalarla yalnızca istenen bölgelerde patlatılacak, İlacın sadece tedavi edilecek noktada uygulanması sayesinde tedavide yan etkilerin ortadan kalkacağı düşünülüyor.

Nano malzemelerin kullanıldığı tıbbi görüntüleme sistemlerinin çözümlemelerinin daha da artacağına dikkati çeken yetkililer, DVD kapasitelerinin artırılabilceğini, bilişim teknolojisinde de büyük bir çığır açılmış olacağını söylediler.

Nanoteknoloji, termal kameraların gece görüş sistemleri açısından da yenilikler getirecek. Nanoteknoloji ürünü termal kameralar çok daha uzaktan görüntü alabilecek.

Nanoteknolojinin günlük yaşamın vazgeçilmez ürünü olan cep telefonlarının küçültülmesine de olanak sağlayacağını kaydeden yetkililer, nano malzemelerle yapıldığında cep telefonların boyutlarının bugün kullanılanlara göre 100 kat küçültülebileceğini ifade ettiler.

TEKNOPORT

MOBİL İMZAYA 2000 BAŞVURU

Elektronik imzanın yaygınlaşmasının tartışıldığı şu günlerde başlayan mobil imza çalışmaları ilgiyle karşılandı. Mobil imza çalışmalarını başlatan kurumlara ürün tanıtımından bu yana 2 bin civarında başvuru yapıldı ve bu başvuruların 300 tanesi mobil imza kullanmaya başlandı.

E-imzayla mobilitayı birleştiren mobil imza, evlilik, tapu gibi kanunen üçüncü kişilerin kefaletini şart koşan işlemler dışında, ıslak imzayı gerektiren tüm e-devlet ve ticari uygulamalarda kullanılabilecek. Mobil imzanın anlaşmalı kurum ve kuruluşların artmasıyla kullanım alanının genişlemesi hedefleniyor.

Mobil imza almak isteyen aboneler anlaşmalı bankaların Internet şubelerinden bu yönde taleplerini bildiriyorlar. Ardından ilgili GSM operatörünün şubesine nüfus kağıdı, ehliyet veya pasaportlarının aslıyla başvurarak servis taahhütnamesini imzalıyorlar. Bunu takiben yapılan güvenlik kontrolleri sonrasında, mobil imza GSM operatörünün müşteri hizmetleri servisi tarafından etkin hale getiriliyor. Mobil imza alan kişi kullanmak istediği imza şifresini baştan kendi belirliyor ve sadece kendisi biliyor. Üç defa yanlış girildiğinde bloke olan mobil imza şifresi, cep telefonlarının kaybolması veya çalınması halinde de herhangi bir güvenlik riski taşımıyor

Mobil imzanın, kullanıcıların denemesi amacıyla 30 Haziran 2007 tarihine kadar ücretsiz olacağını belirten yetkililer Internet bankacılığı gibi işlemlerde güvenlik açısından mobil imzanın kullanılmasını öneriyorlar. Yetkililer, mobil imzanın, günlük hayattaki ıslak imzanın sanal ortamdaki karşılığı olabileceğini belirtiyorlar

BTHABER

NUMARA TAŞINABİLİRLİĞİNDE HIZLI ADIMLAR

Cep telefonu abonelerinin operatör değiştirdiklerinde numaralarını aynen kullanabilmesine olanak sağlayacak numara taşınabilirliği uygulamasının altyapı şartnamesi tamamlandı. Zaten kısa bir süre önce Telekomünikasyon Kurumu (TK) tarafından konuya ilişkin yönetmelik hazırlanmıştı.

Numara taşınabilirliği konusunda çalışmalarını yoğunlaştıran Telekomünikasyon Kurumu “Merkezi Referans Veritabanı Sistemi (MRVT) Teknik Şartnamesi”ni hazırladı. Hazırlanan şartnameye göre MRVT sistemi TK’nın Numara Taşınabilirliği Yönetmeliği’nin öngördüğü uygulamaları destekleyecek.

Sistem, numara taşınabilirliği düzenlemesi çerçevesinde, taşınan numaralara ilişkin bilgileri tutacak. Numara taşıma talebinin yapılmasından sonrada işletmeciler arasında, işletmecilerle sistem arasında gerçekleştirilecek bilgi alışverişi sırasında veri takas merkezi görevini yapacak

MRVT sistem ve yazılımı, 128 işletmeci ile tek yönlü ve 32 işletmeci ile de çift yönlü bilgi alışverişini yapabilecek yapıda tasarlanacak. Sistem on yıllık dönemde her yıl yedi milyon numaranın taşınmasını ve sekiz milyon numara taşıma talebini gerçekleştirecek ve destekleyecek.

Bu şekilde oluşturulacak olan MRVT sistemi web ortamında çalışacak, merkezi veritabanının bulunduğu sistem odası Ankara’da TK binası içinde kurulacak. Felaket önleme yedekleme sisteminin bulunduğu sistem odasının yeri de TK tarafından belirlenecek.

BTHABER

ADRESE DAYALI NÜFUS KAYIT SİSTEMİ

15 Ağustos 2007'den itibaren kimse ilmühaber ve nüfus cüzdanı örneği için muhtara gitmeyecek

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) sokağa çıkma yasağı olmaksızın sessiz sedasız yürüttüğü nüfus sayımı, günlük hayatta da önemli değişiklikler getirecek.

Teknik adı 'adrese dayalı nüfus kayıt sistemi' olan çalışma, Türkiye'nin gerçek nüfusunu ortaya çıkaracak. Sayımla birlikte muhtarlıklardan ikametgâh ilmühaberi ve nüfus cüzdanı örneği almak tarihe karışacak. Bazı cadde ve sokakların da isimleri değişecek.

TÜİK, halen nüfus sayımı işlemini ev ve işyerlerinde sürdürüyor. Şimdiye kadar nüfusun yaklaşık yarısı sayıldı. Tüm Türkiye'nin haziran ortalarına kadar sayılması planlanıyor. TÜİK, sayımı bitirdikten sonra elde ettiği nüfusa ilişkin tüm bilgileri İçişleri Bakanlığı'na devredecek.

İçişleri Bakanlığı da 15 Ağustos'tan itibaren yeni kayıtları resmen ülke genelinde uygulamaya koyacak. Türkiye, bu tarihten itibaren, vatandaşının nüfus ve adrese dayalı tüm bilgilerini bilgisayar üzerinden görmeye başlayacak.

Devlet, bu tarihten sonra hiçbir vatandaşın ikametgâh ilmühaberi veya nüfus cüzdanı örneği istemeyecek. İşe giriş, sınav, elektrik, su veya gaz aboneliği gibi işlemler sadece TC kimlik numarasıyla yapılabilecek. Çünkü devlet kurumları, önündeki bilgisayara TC kimlik numarasını yazdığı vatandaşın tüm adres ve nüfus bilgilerine kolaylıkla erişecek. Özel sektör kuruluşları için ise vatandaş en yakın kamu kurumundan bilgileri ücret ödemedi alacak.

NTVMSNBC

ŞİRKETLERE WEB SİTESİ ZORUNLULUĞU

1535 maddelik Türk Ticaret Kanunu Tasarısı TBMM Adalet Komisyonu'nda kabul edildi. Türk ticaret yapısını yeniden düzenleyen tasarının önemli değişikliklerinden birisi, daha çeşitli online ticari faaliyetleri tanımlaması oldu.

Tasarıya göre, her sermaye şirketine bir web sitesi bulundurma zorunluluğu getirilirken, şirketlerle ilgili belgelere internet sitesi adresi ile numarasının da yazılması zorunlu oluyor.

Şirketlerin web sitesinde, şirket ilanları, pay sahipleri ve ortakları açısından önem taşıyan açıklamalar, finansal tablolar, raporlar, yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarına ilişkin bilgiler yayınlanacak. Şirketler, elektronik ortamda yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarını yapabilecek.

Türkiye çapında şirket sicil kayıtlarına elektronik ortamda ulaşabilmenin sağlanması amacıyla kayıtların elektronik ortamda sunulabileceği bir bilgi bankası, TOBB tarafından kurulacak. Bilgi bankasına giriş serbest olacak. Ticaret sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan, devlet ve ilgili oda, müteselsilen sorumlu olacak.

TÜBİDER

DİJİTAL DÜNYANIN GELECEĞİ

Bilgi altyapısına yönelik çözümler konusunda çalışan EMC Corporation tarafından IDC'ye yaptırılan, dijital dünyanın geleceğine ilişkin araştırma çarpıcı sonuçları ortaya koydu.

Çalışma, zengin medya ve kullanıcıların oluşturduğu ana yönlendiriciler tarafından belirlenen içerikler ve 1.6 Milyar internet kullanıcısı üzerinde yapılan araştırmayla ortaya çıkan çalışma, dünya çapında bireyler ve ticari kurumlar tarafından yaratılan ve kopyalanan dijital bilgilerin miktarını ve çeşitlerini ilk kez ölçen ve öngören bir proje olma özelliğini taşıyor.

"Büyüyen Dijital Dünya: 2010 Yılına Kadar Dünya Çapında Beklenen Büyüme" başlıklı çalışma dünyanın belirli bir senede yarattığı ve kopyaladığı bilgi miktarını ortaya çıkarıyor. 2010 senesine kadar tüm "dijital dünya"yla ilgili tahminlerde bulunuyor ve büyüyen dijital dünyaya katkıda bulunan belirli bilgi çeşitleri ve coğrafyaları tanımlıyor. Raporla elde edilen bulguların bireyler, ticari kurumlar ve toplum için çok önemli sonuçları bulunuyor.

2010 yılına gelindiğinde, dijital dünyanın yaklaşık %70'i bireyler tarafından yaratılacak ve dijital dünyanın en az %85'inin güvenlik, gizlilik, güvenilirlik ve uyumluluğundan kurumlar sorumlu olacak.

2006 senesinde 161 exabitlik dijital bilgi yaratıldı, kopyalandı ve böylece de veri miktarındaki benzersiz büyüme devam etti. Bu dijital dünya, dünyada basılmış olan tüm kitaplardaki bilgilerin yaklaşık üç milyon katına ya da bir diğer deyişle, dünyadan güneşe uzanabilen, 93 milyon mil uzunluğunda toplam 12 kitap yığımına eşittir. IDC'ye göre, 2010 senesinde yaratılacak ve kopyalanacak bilgi miktarı 988 exabit'in altı katı oranında olacak. Bu da yıllık %57'lik bir büyümeye tekabül ediyor.

2010 senesinde dijital dünyanın yaklaşık %70'inin bireyler tarafından yaratılacak olmasına rağmen, yaratılacak içeriklerin çoğuna, ağ üzerinde, veri merkezlerinde, sunucu sitelerinde, telefon, internet anahtarlarında ya da yedekleme sisteminde, kurumların eli bir şekilde geçecek. Dijital dünyanın en az %85'inin güvenlik, gizlilik, güvenilirlik ve uyumluluğundan her boyutta işletme, ajans, hükümet ve derneklerin de dahil olduğu kurumlar sorumlu olacak.

1998 senesinde 253 milyon olan e-posta hesap sayısı, 2006 senesinde yaklaşık 1.6 milyara ulaştı. Aynı süre içerisinde, yollanan e-posta sayısı, e-posta yollayan insan sayısından üç kat hızlı büyüdü. 2006 senesinde, yalnızca iki kişi arasındaki e-posta trafiği spam posta hariç, 6 exabit'ti.

2010 senesine kadar hızlı mesajlaşma hesap sayısı 250 milyona ulaşacak. Bu rakama bireylerin işle ilgili yollayacakları hızlı mesajlar da dahil olacak.

Bugün, İnternet kullanıcılarının %60'ı, evlerinden, iş yerlerinden ya da okullarından, geniş bant çevrimlerine erişebiliyor. 1996 senesinde, İnternet'i düzenli olarak kullanan yalnızca 48 milyon insan vardı. O sene, World Wide Web - www yalnızca iki yaşındaydı. 2006 senesinde İnternet kullanan 1.1 milyar insan vardı. IDC bu rakamın 2010 senesinde, 1.6 milyara ulaşmasını bekliyor.

Çalışmanın tamamına emc.com/about/destination/digital_universe internet sitesinden ulaşılabilir.

Trendler, tarihçe ve koruma ile ilgili daha fazla bilgi için emc.com/about/destination internet sitesini ziyaret edebilirsiniz.

TEKNOPORT

NİTELİKLİ ELEKTRONİK SERTİFİKA TEMİNİ SÖZLEŞMESİ

28.03.2007 Tarihinde T.C. Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı İle Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (UEKAE) Arasında "Nitelikli Elektronik Sertifika Temini Sözleşmesi" imzalandı.

Bilindiği üzere 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunun 5. maddesi kanunların resmi şekle tabi tuttuğu veya özel bir merasime bağladığı hukuki işlemler (gayrimenkul satışı, evlilik akdi gibi) ile teminat sözleşmelerinin güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemeyeceği ve fakat bunun haricinde kalan tüm elle atılan imza ile düzenlenen her türlü resmi belgenin güvenli elektronik imza ile de düzenlenebileceğine amirdir.

Borçlar Kanunun 14. maddesinde üzerine borç alan kişilerin el yazısı ile borcu yüklenmesine dair imzası borçlanmanın hukuksal anlamda geçerliliği için zorunlu görülmüştür ve fakat 5070 sayılı Kanunun 22. maddesi ile Borçlar Kanununun 14. maddesine ek yapılarak güvenli elektronik imza ile yapılan borçlanmaların da aynen elle atılan imzanın sonuçlarını doğuracağı hükme bağlanmıştır.

Aynı şekilde HUMK'a 5070 sayılı kanunun 23. maddesi ile eklenen 295/A maddesi gereğince; usulüne göre güvenli elektronik imza ile oluşturulan elektronik verilerin senet hükmünde olacağı ve kesin delil olacağı açıkça zikredilmiştir.

Bu yasal düzenlemeler çerçevesinde yapılan bu sözleşme ile;

- TÜBİTAK yakın bir gelecekte tüm hâkim, Cumhuriyet savcısı ve diğer adli personel için güvenli e-imza sertifikası üreterek ve teslimini sağlayacaktır.

- Sertifikalar ve diğer gerekli yazılım ve do-

nanım sağlandıktan sonra e-imza kullanımı başlayacaktır.

- e-İmzanın kullanılması ile UYAP daha verimli kullanılır hale gelecektir.

- Kağıt ortamına bağımlılık azalacak ve işlemler sadece elektronik ortamdan yapılarak hız ve performans sağlanacaktır.

- Özellikle e-imza olmadığı için elektronik ortamda yapılan işlemlerin bir kez de hukuksal geçerliliği bakımından kağıt ortamında yapılmasına son verilecek ve böylece hem ormanlarımız yok olamayacak, kağıt tasarrufu ciddi boyutlarda artacak, hem de elektronik ortamdan beklenen faydalar elde edilecektir.

- Elektronik ortamın daha fazla kullanılması ve tüm belge ve bilgilerin elektronik ortamda saklanması sonucu özellikle UYAP Vatandaş ve Avukat Bilgi Sistemleri aracılığı ile işlem yapan sayısı artacak ve böylece hem adliyelerin iş yükü azalacak, hem de daha kaliteli ve masrafsız hizmet verilmiş olacaktır.

- Mahkemeler ve kurumlar arası talimat, yazışma vs gibi bürokratik işlemler saniyeler bazında gerçekleşecek ve posta yolunu gözleme artık son bulacaktır.

- Adliyeler arası ve adliye içinde katlar arası dosya taşımaları asgari seviyeye inecek ve bu esnadaki fiziksel sıkıntılar sona erecektir.

- Memurların yazdığı yazılar kağıda dökülmeden hâkimler ve Cumhuriyet savcıları tarafından anından ulaşılabilecek gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra tüm tarafların zaman ve mekan bağımsız her an hizmetinde olacaktır.

Saygılarımızla

T.C. Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ

Aylık Bilişim Teknolojileri
Haber Bülteni
Yıl: 2 Sayı: 17
Mayıs 2007

Her ayın ilk iş günü elektronik
olarak yayınlanır ve dağıtılır.

Atatürk Bulvarı No : 149
Bakanlıklar ANKARA
Tel : 312-413 80 00
Faks : 312-425 48 54
E-posta : sinan@tobb.org.tr

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HABER BÜLTENİ

TOBB BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ AYLIK BÜLTENİ

ALTERNATİF YAZILIMLAR

PC kullanıcı sayısının her geçen gün artması, kaliteli yazılımlara duyulan ihtiyacı da artırıyor. Teknolojinin bilgisayar alanında çok fazla gelişmediği zamanlarda PC ile yapılabilecek işlemler sınırlıydı ve bunların çoğu işletim sistemiyle halledilebiliyordu; ancak bilişim teknolojilerinin gelişmesiyle beraber bilgisayarların yetenek yelpazeleri de genişledi. Böylece yazılım eskisine oranla çok daha kazançlı bir sektör haline geldi.

Çeşitli alanlarda bilgisayar programlarına duyulan ihtiyacın artmasıyla, ilgili kolda faaliyet gösteren yeni firmalar ortaya çıktı. Bu firmalar kullanıcıların kendilerini tercih etmeleri için kıyasıya bir rekabet içinde çalışarak piyasaya bir çok ürün sundular ve bu ürünlerini zamanla güncellediler. Bazı alanlarda birden çok yazılım üretilirken bazı alanlarda tek bir yazılım popüler oldu ve artık sadece o tercih edilir hale geldi.

Zamanla bir takım yetenekli ve fedakar programcılar kullanıcıların yararına ücretsiz program yazarak, her türlü telif hakkından muaf olarak bu programları dağıttılar. Bunların dışında kodları değiştirilmeye müsait olan "open source" programlarda hiçbir karşılık beklemeden kullanıcıların hizmetine sunuldu. Bedava dağıtılan programların nispeten küçük işler için olanları büyük ilgi görürken, aynı durum daha kapsamlı ve profesyonel amaçlılar için söz konusu olmadı. Bu durumun oluşmasındaki en büyük nedenlerden biri insanların uzun zamandır kullandıkları programlardan kolay kolay vazgeçmek istememeleri.

İnsanların bazıları alıştıkları programları gerekirse ille-

gal yöntemlerle kırarak kullanmayı ücretsiz program kullanmaya tercih ediyorlar.

Bu durumun daha çok profesyonel amaçlara yönelik hazırlanmış programlarda ortaya çıkmasındaki başlıca neden, bu tür programların arayüzlerin daha çok fonksiyon barındırmasından dolayı tam anlamıyla kavranmalarının daha uzun bir süre alması ve kullanıcıların aynı öğrenme süresini başka bir program için daha harcamak istememeleri olabilir.

Kullanıcılar istediklerini yapabildikleri bir programı en üst seviyede öğrendiklerinde beklide ondan daha yararlı ve ücretsiz bir programı göz ardı edebiliyorlar.

“Küçük çapta yapılacak bir araştırma beklide çok daha fonksiyonel ve ücretsiz pek çok yazılımı ortaya çıkarabilir”

İnsanlar alışkanlıklarını kolay kolay terk edemedikleri için alanında standart haline almış yazılımlar yeni versiyonlarında yeteneklerini artırmaya çalışırken öte yandan kullanıcı kaybetmemek için arayüzlerinde mümkün olduğunca eski sürümlere sadık kalmaya özen gösteriyorlar.

Her ne kadar gelişen bilişim teknolojileriyle yazılımlar yeteneklerini artırmış olsalar da kimi zaman bir iş tek bir yazılım yeterli olmayabiliyor, hatta bazı durumlarda aynı işi yapmak için tasarlanmış birden çok yazılıma ihtiyaç duyulabiliyor çünkü her yazılım ilgili alanın belli bir kısmına yoğunlaşmış olabiliyor.

Profesyonel kullanıcılar en iyi sonuca ulaşmak için ister istemez birkaç tane alternatif yazılım denemek zorunda kalabiliyorlar. Aynı durum bütün seviyedeki kullanıcılar düzeyine indirgenilebilir yazılım piyasası daha da hareketlenebilir ve tabi bu da en çok oluşacak rekabet ortamından dolayı kullanıcıların işine yarar.

İnsanların bazıları basit bir işi yapmak için paralı ücretli yazılımlar kullanabiliyorlar ancak bunun bedeli olan ücreti ödemeye yanaşmak istemeyebiliyorlar. Bunun sonucunda yazılımı kırarak illegal yöntemlere başvurulabiliyor. Oysa bir araştırma yapılarak beklide çok daha fonksiyonel ve ücretsiz pek çok yazılıma ulaşma şansı düşünülmüyor.

Ücretsiz yazılımların bazılarının arayüzü ilk bakışta kullanıcının alışık olduğu tarzın dışında hazırlanmış olabilir ancak kullanıcı kısa bir kullanma süresinden sonra arayüze alışma ihtimalini küçümsememeli ve çeşitli alternatifleri denemek için onlara şans verebilmelidir. Aslına bakılırsa yazılımın kullanıcı kitlesinin artmasında en büyük etkenlerden birinin arayüz olduğu düşünülebilir. Dünyada pek çok sayıda kullanıcı bulunan programlar işlerini iyi yapabilmelerinin yanında estetik ve rahat bir arayüze de sahiptir. Bu da demek oluyorki programlarda sadece kodlama değil arayüz de tercih edilmede önemli bir role sahiptir.

(sinan@tobb.org.tr)